

EKSĀMENS LATVIJAS UN PASAULES VĒSTURĒ
9. KLASEI
 2012. gada 7. jūnijā
 SKOLĒNA DARBA LAPA
2. daļa

Vārds _____
 Uzvārds _____
 Klase _____
 Skola _____

Rūpīgi iepazīsties ar informācijas avotiem un izpildi uzdevumus!

Avots A

1939. gada 23. augustā Padomju Savienības un Vācijas ārlietu ministri – Vjačeslavs Molotovs un Joahims fon Ribentrops –, pildot savu vadoņu Staļina un Hitlera pavēli, parakstīja līgumu, kas ietekmēja Eiropas un visas pasaules likteni. Šis pakts un tā slepenie papildprotokoli noteica Padomju Savienības un Vācijas ietekmes sfēras un noveda pie Otrā pasaules kara uzsākšanas, kā arī pie triju Baltijas valstu – Igaunijas, Latvijas un Lietuvas – okupācijas.

(<http://baltijascelam20.lv>)

Avots B

1989. gada karstajās augusta dienās Baltijā virmoja doma, kā atzīmēt 1939. gada 23. augusta Staļina un Hitlera pakta piecdesmito paverdzināšanas gadadienu. Šajā sakarā sanāca Baltijas tautu kustību padome, kuru pārstāvēja triju Baltijas republiku Tautas frontes vadība. Tās sēdē dzima Edgara Savisāra piedāvājums: kā būtu, ja mēs no Tallinas līdz Viļņai sadotos rokās, veidodami cilvēku ķēdi?

(V. Blūzma u. c. Latvijas valsts atjaunošana. 1989.–1993. Rīga, 1998. 194. lpp.)

Avots C

[Lai organizētu akciju] tika izveidota rīcības grupa [..]. S. Ēlerte, informācijas dienesta vadītāja, savās rokās turēja ne tikai kontaktus ar Latvijas presi, bet nodarbojās arī ar ārvalstu masu saziņas līdzekļu informēšanu. Jānis Jurkāns cīkstējās ar oficiālām iestādēm, lai tie ārzemnieki, kuri gribēja būt klāt Baltijas ceļā, laikā saņemtu vīzas. Pieņemot, ka ik pēc pusotra metra jāstāv vienam cilvēkam, tika izrēķināts, cik cilvēku nepieciešams vienam kilometram. Lai novērstu sastrēgumus, frontes radio biļetenos un presē atkārtoti aicinājām tos pilsētniekus, kuriem ir mašīnas, braukt ārā no pilsētas Siguldas un Ķekavas virzienā. Piekodinājām ceļa veidošanās laikā klausīties radio, pa kuru ziņosim, kur radušies sastrēgumi un kur trūkst cilvēku. Ceļa veidošanai tika atvēlēta vesela stunda [..]. Baidījies arī, ka vairums rīdzinieku izvēlēties vieglāko piedalīšanās veidu un paliks pilsētā, kamēr viņu sadotajām rokām paredzētie kilometri Siguldas un Ķekavas virzienā būs tukši. Man bija bail arī no satiksmes negadījumiem [..].

(S. Kalniete. Es lauzu, tu lauzi, mēs lauzām, viņi lūza. Rīga, 2000.)

Avots D

Lai izdarītu spiedienu uz Maskavu un demonstrētu neatkarības centienus, 1989. gada 23. augustā tika organizēts pasākums ar nosaukumu „Baltijas ceļš”. Tūkstošiem cilvēku sadēvēs rokās nepārtrauktā ķēdē uz ceļa cauri visām Baltijas valstīm. Domājams, ka tajā piedalījās divi miljoni cilvēku. Šī akcija pievērsa pasaules uzmanību Baltijai un palīdzēja pasaules sabiedriskajai domai labāk izprast Baltijas tautu neatkarības alkas.

Maskavā „Baltijas ceļš” izraisīja sašutumu. PSKP CK politbirojs 1989. gada 26. augustā pieņēma speciālu paziņojumu, kurā tika asi kritizētas „nacionālisma izpausmes” Baltijā, apgalvots, ka Baltija vienmēr paliks PSRS sastāvdaļa. Tika izdarīti arī mājieni, ka neatkarības centieni var apdraudēt Baltijas tautu eksistenci.

(Baltijas valstu vēsture. Rīga, 2000. 205.–206. lpp.)